

پارادایم مدیریت اسلامی و مدیریت علمی غربی در قرن ۲۱

دومین همایش ملی علوم مدیریت نوین، ۱۳۹۲

نویسندگان: مهرانه کاظمیان، مریم حافظیان و همکاران

خلاصه مقاله

دین برنامه کامل زندگی است که از طرف خالق هستی، از آغاز خلقت انسان به وسیله پیامبران از حضرت آدم (ع) تا خاتم (ص) برای انسانها آورده شده است. دین از همان ابتدا متناسب با رشد انسان در زمانهای مختلف، آئین نامه های تربیتی خاص هر دوره را ارائه داده است. در نهایت با بعثت خاتم پیامبران (ص) دین به مرحله کمال خود رسیده که همانا دین اسلام است. خداوند برنامه زندگی انسانها را به وسیله رسول باطنی (عقل) و رسول ظاهری (پیامبران) که پیام آوران وحی و دین می باشد تدبیر می نماید. زندگی بدون وجود دین برای انسان پوچ و بی معنی است. در میان علوم انسانی، مسائلی چون هستی شناسی، انسان شناسی، معرفت شناسی و روش شناسی بسیار مهم است. شمرده می شود؛ زیرا انسان محور و به یک معنا، موضوع غالب مسائل انسانی «ام المسائل» از میان این چهار موضوع، انسان شناسی از جهاتی یا مرتبط با آدمی است. دین، علم، عقل، معرفت، اخلاق، هنر، سیاست، مدیریت، جامعه، تاریخ، حکومت و مفاهیمی از این دست، بدون وجود نوع انسان و حتی تصور او بدون موضوع اند. از این رو، تمامی نظام های فکری و فلسفی در طول تاریخ، به انسان و شناسایی او، عنایت داشته اند در جامعه ای که بر اساس فرهنگ اسلامی رشد کرده است، در صورتی راهبردها منجر به تحقق شایسته سالاری می شود که بر اساس رویکرد اسلامی طراحی شده باشد و آنچه امروز در مرزبندی تمدنهای و تشخیص تفاوت و تنازع میان آنها بیش از پیش جلوه می کند وجود و گرایش در نوع نگرش ایدئولوژی در مکاتب مدیریتی است. گرایش اول تنظیم مادی جهان و تلاش برای دستیابی به منابع قدرت مادی بوده و گرایش دوم بی ریزی تمدنی بر لایه اصالت تقرب به خداوند متعال می باشد و در این تقابل مدیریت اسلامی با توجه به نگرش انسان محوری نقش اساسی و حیاتی خود را در دنیای پیچیده و پرتلاطم امروز ایفا، می نماید. که متکی بر جهان بینی و توجه به معارف و ارزشهای الهی می باشد صاحب نظران عقیده دارند که در آستانه قرن بیست و یکم چالش همیشگی مدیران تکنولوژی نیست بلکه هنر مدیریت انسانی است. آنچه در این مقاله مورد بحث قرار گرفته ریشه یابی و انتزاع علم مدیریت اسلامی مدون از منابع اسلامی و فقهی و تطابق یا تنازع با سایر مکاتب مدیریتی مانند مکتب کلاسیک و نئوکلاسیک، مکتب سیستمی و نظام سازمانی بوروکراسی و انفکاک و جدایی مدیریت اسلامی دینی و مدیریت علمی غربی می باشد.

کلمات کلیدی: مدیریت اسلامی، پارادایم، مدیریت غرب

**** لینک دسترسی به این مقاله ****